

fereix deixar que el tema es refreda novament. Al líder popular li interessa un acord que pugua presentar com una victòria seua. En cas contrari, preferirà no remenar-lo fins ben entrat el 2001. Cal tenir en compte que Zaplana no té, com tenia la passada legislatura, la pressió d'Unió Valenciana, partit que es va en-sorrrar en les últimes eleccions autonòmiques –va perdre la representació parlamentària– i que no aixeca el cap.

Per al PSPV, la constitució de l'Acadèmia tampoc no és una prioritat, si això no va acompanyat d'un desenvolupament de la llei d'ús del valencià i una promoció d'aquesta llengua en diversos àmbits de la societat, segons expliquen fonts properes al secretari general del PSPV. L'Acadèmia va ser prioritària quan el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* es feia en un valencià anti-normatiu i el poder d'Unió Valenciana amenaçava d'estendre aquesta malaltia a altres àmbits. Però ara el PSPV no vol acceptar cap oferta que la Universitat no pugua assumir i això bloqueja totes les ofertes dels populars, que també volen accontentar l'electorat secessionista amb alguns noms significatius d'aquest món. Segons el diari *Levante-EMV*, els últims que proposà el PP per fer aquesta funció són Artur Auhir i Alfons Vila, membres de la RACV que lidera Xavier Casp.

Acadèmics polítics. Les últimes declaracions del líder del PSPV indiquen que aquest partit ha assumit la voluntat del PP d'incloure representants "polítics" a més de persones vinculades únicament a la Universitat o a la cultura. Concretament, en una entrevista publicada a *EL TEMPS* (vegeu núm. 860), Pla defensava que "les concessions (que fa el PSPV en la composició de l'Acadèmia) bàsicament estan vinculades a la idea que l'Acadèmia reflectesca en el seu conjunt una despolitització, però que al mateix temps la política no quede al marge de la mateixa Acadèmia perquè la política és la que dona peu al consens". Algunes fonts indiquen que el PSPV intentaria convertir en acadèmics el responsable de cultura del partit, Josep Palomero, o l'ex-director general de Política Lingüística, Jesús Huguet.

De retruc, això significa acceptar que el PP incloga algun representant purament polític. Diversos mitjans, després de descartar el nom de l'actual conseller de Cultura, Manuel Tarancón, citen, entre d'altres, el diputat del PP Joaquín Calomarde –antic defensor d'un pacte per la llengua.

Les diferències entre un partit i l'altre, doncs, es redueixen a aquells noms que la Universitat no acceptaria per secessionistes i que el PSPV, en conseqüència, tampoc no vol acceptar.

Aquestes diferències poden ser suficients per desaccelerar les converses i que la qüestió de l'Acadèmia quede pendent durant mesos. A més, com que el tema és important, Eduardo Zaplana pot revifar-lo sempre que li convinga desviar l'atenció d'altres qüestions més incòmodes.

Una altra possibilitat, però, és que el president de la Generalitat decidisca accelerar el procés: en aquest cas, Zaplana pot cedir a les condicions mínimes que exigeix el PSPV o utilitzar la base –que ja ha fet servir sense resultats definitius– d'amenaçar amb la modificació de la llei de creació de l'AVL, per a poder aprovar-la amb majoria simple.

El pitjor escenari seria que duga a terme la seua amenaça, perquè el PP, amb majoria absoluta a les Corts Valencianes, podria fer veure que ha fet concessions als socialistes, a la Universitat i als secessionistes, però, en realitat, crearia un monstre totalment polititzat, de dubtosa funcionalitat i nul·l crèdit, que no resoldria res, sinó que complicaria significativament la situació de la llengua. Al capdavant, la Generalitat Valenciana donarà a la nova institució la competència de "determinar i elaborar, en el seu cas, la normativa lingüística de l'idioma valencià".

Alex Milian

REFLEXIONS GENS ACADÈMIQUES

Francesc Esteve

Quan escric aquestes ratlles, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua es troba tan sotmesa als interessos partidistes i de *tempo* polític d'Eduardo Zaplana i de Joan Ignasi Pla que tant pot acabar en un bateig esbombat a la premsa "amb gran alegria dels seus padrins i papàs" com pot continuar indefinidament als llimbs. Per tant, m'abstindré de fer comentaris d'actualitat i em centraré en els d'utilitat, que, per cert, són els més fecunds per entendre la paternitat i la gràvida

situació a què ens ha abocat aquest *engendrament* del politiqueig que anomenen Acadèmia.

Deixem-ho clar des del principi: l'AVL ha estat un instrument de Zaplana que li ha donat un immillorable rendiment. De fet, hi ha trobat la pedra filosofal per abordar l'espinosíssima qüestió de la llengua amb els màxims rèdits i els mínims costos. En el seu estil més pur "dels grans projectes" –així es diu una de les seues oficines emblemàtiques–,

Zaplana ha intentat vendre la futura i mirífica AVL com la seua magna consecució social: aquella que ha de fer que els valencians superen un enfrontament acarnissat que ja fa un quart de segle que dura.

L'habilitat de Zaplana ha consistit, d'un costat, a reduir la qüestió de la llengua a una mera dissensió normativa que l'Acadèmia ens resoldria, d'una plomada i per sempre, amb els dictats sobre ortografia o gramàtica. La maniobra

permet a Don Eduardo, ja d'entrada, se-grestar una discussió oberta sobre l'ús social en l'ensenyament, els mitjans de comunicació, l'administració i la vida pública, per desviar-la cap a punyetes filològiques, com si aquestes no estigues-sen ja fixades i resoltes. Però, de l'altre costat, cada vegada que hom denuncia una marginació o una agressió al català de les que contínuament perpetra o per-petua el PP, ell ja disposa de la coartada per tirar la pedra i amagar la mà, mentre es presenta beatíficament com el pacifi-cador incomprès que invoca la gran es-perança blanca de l'Acadèmia, punt de trobada entre els uns i els altres.

Allò pitjor és que, malgrat alguna ob-jecció puntual, l'oposició ha caigut de quatre potes a la trampa i ha seguit el joc de Don Eduardo segons les regles que aquest ha imposat i sense impugnar-liles. I, així, en aquests darrers tres anys que l'Acadèmia va en dansa, el debat so-bre la llengua s'ha centrat en quins per-sonatges haurien de seure en l'agust sanedrí o si tal o tal altre comissari polític de Zaplana compleix o no els requisits del "perfil acadèmic" per a ingressar-hi.

Però no sols hi ha caigut l'oposició formalment constituïda. Per a un bon nombre de gent que es considera nacio-nalista i defensora de la llengua, la màxima preocupació ha estat si dins l'Acadèmia s'aconseguia l'aritmètica de la meitat més un dels membres, amb la qual cosa el valencià quedaria automà-ticament classificat —com diu l'expressió futbolística— per a la salvació. I mentre estaven entretinguts en aquestes eleva-des discussions acadèmiques, aritmèti-ques i salvífiques, un dels candidats més fermes del PP per ocupar la presidència de l'ens, Manuel Tarancón (actual con-seller de Cultura i Educació, per a més inri), podia reafirmar tranquil·lament que no cal que al País Valencià els pro-fessors tinguen cap coneixement de la llengua pròpia, perquè exigir-los-ho re-sultaria discriminatori. Igualment, enfi-lats en aquestes altures del debat, els benintencionats proacademicistes tam-poc no han tingut gaire temps de baixar a la hiperrealitat de l'Espanya *caní* que veiem per Canal 9 ni de descendir a les misèries de la censura ideològica i lin-güística que s'aplica als llibres de text.

Tot això, ens expliquen als incrèduls contumaços, ja quedarà arreglat tan bon punt es constitueixi l'Acadèmia que, amb una majoria "dels nostres", pontifi-que sobre el valencià.

En tota aquesta tragicomèdia, un no acaba d'entendre el paper de molts dels actors que s'hi han deixat embolicar. En primer lloc, les universitats valencianes o, millor dit, alguns dels seus membres més conspicus. D'una banda, la posició oficial de les universitats és la que cohe-rentment adoptaren al principi: com a institucions, no poden entrar en la ma-niobra de mercadeig polític que és l'AVL. Perquè, a més, segons les prò-pies declaracions, les universitats valen-cianes ja disposen d'un ens, l'Institut In-teruniversitari de Filologia Valenciana, que té la solvència científica que no as-

"M'atreviria a dir sense por a errar-me que si al final es constitueix l'Acadèmia l'únic que en traurà rendiment serà Zaplana."

segura l'AVL i que ha exercit el paper de referència normativa al País Valencià en l'època anterior a l'arribada del PP a la Generalitat. De fet, fou el PP el que, de manera unilateral, va desestabilitzar la situació derogant a l'Institut de Filo-logia Valenciana la funció de referència, alhora que ho justificava farisaicament al·ludint a un consens social que l'Insti-tut contribuïa a trencar. Fóra, doncs, una ironia masoquista que, després d'això, la universitat s'avingués a participar en un organisme que, ja no és que no tinga solvència científica i estiga controlat pels polítics, sinó que es crea precisa-ment per desautoritzar-la.

Però si això és la posició oficial, la in-dividual i, en la pràctica, la políticament efectiva d'alguns dels seus membres

més destacats és tota una altra. En aquest sentit resulta tristament para-digmàtic el paper de Ramon Lapiedra, un dels pares de l'AVL. Aquest catedrà-tic de física, exrector de la Universitat de València i cap *de facto* de les nego-ciacions pro-Acadèmia no veu cap con-tradicció entre aquesta i la desautorit-zació de la universitat que va presidir. Com tampoc no en veu cap, de contra-dicció ni de desautorització, en la seua condició simultània de membre de l'Insti-tut d'Estudis Catalans.

I ací arribem a un altre actor de la tra-gicomèdia, destacat precisament pel pa-per contrari: perquè és el qui més hauria d'haver intervingut i és el qui ha fet mans i mànigues per fugir d'estudi sen-se que ningú ho notés. El IEC té com a raó de ser i com a primera competència estatutària la defensa de la unitat del ca-talà i la seua codificació coherent. Què ha fet en tota aquesta maniobra que *de iure* i *de facto* li llevarà, si es consuma, tota potestat al País Valencià? L'Insti-tut prefereix callar i refugiar-se en la "prudència" de la "no-ingerència": el País Valencià ja els cau massa lluny.

I, finalment, un tampoc no acaba d'en-tendre què hi tenen a guanyar els partits de l'oposició parlamentària, als quals caldria afegir el Bloc Nacionalista Valencià, un dels més entusiastes de l'Acadèmia. Estan convençuts que aconseguirem així la pau lingüística? Potser sí que ho creuen, i amb fe cega, tot siga dit. Perquè fe cega cal per no veure que, després de dos anys de pac-tar i aprovar la llei de l'Acadèmia, la si-tuació lingüística no ha variat ni un pèl i que les agressions es van succeint amb la mateixa intensitat que abans. Però si no és en consecucions socials, guanyen almenys en termes de vots i rendibilitat política? Jo m'atreviria a dir sense por a errar-me que si al final es constitueix, l'únic que en traurà rendiment, en con-trol i en propaganda, serà Zaplana. Com a gran "pacificador", com a pare de la pàtria i com a adalid de la pau lingüís-tica. Només que per als altres, com a usuaris del català, l'Acadèmia serà un pas més cap a una altra pau: la dels cementeris.